

INFORMACIJA O STANJU JAVNIH FINANSIJA NA LOKALNOM NIVOU NA DAN 31.12.2024. GODINE

1. UVODNE NAPOMENE

Javne finansije na lokalnom nivou su veoma važan segment ukupnog fiskalnog sistema. Finansiranje lokalne samouprave uređeno je Zakonom o finansiranju lokalne samouprave (»Službeni list CG«, br. 03/19, 86/2 i 05/24) i podzakonskim aktima donijetim na osnovu ovog zakona.

Shodno odredbama člana 55 navedenog Zakona, jedinice lokalne samouprave su dužne da Ministarstvo finansija izvještavaju o ukupno ostvarenim primicima i izdacima mjesečno, u roku od 15 dana od dana isteka mjeseca za koji se dostavlja izvještaj, kao i o ukupno ostvarenim primicima, izvršenim izdacima, neizmirenim obavezama i budžetskom zaduženju u roku od 15 dana od dana isteka kvartala za koji se dostavlja izvještaj.

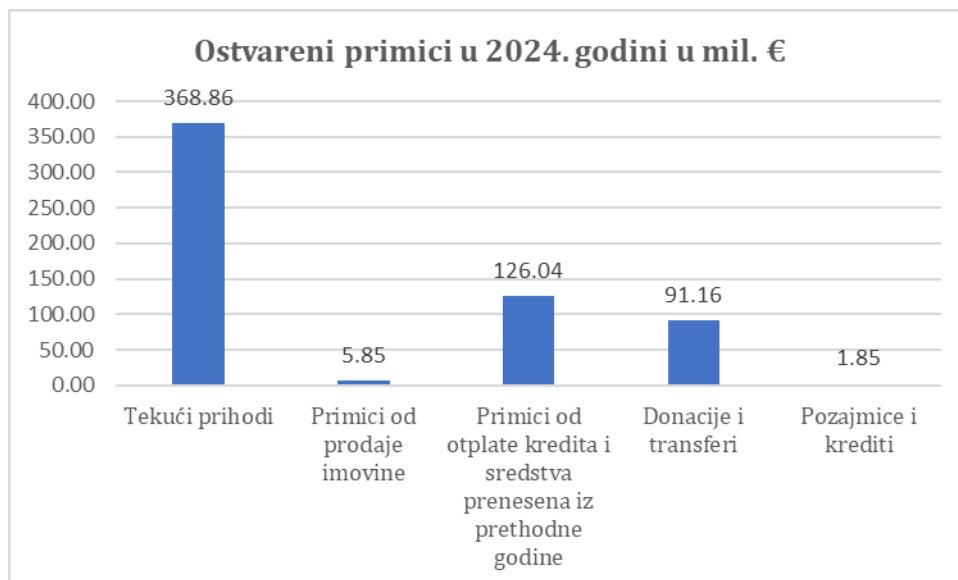
2. ANALIZA JAVNIH FINANSIJA NA LOKALNOM NIVOU

Na osnovu raspoloživih podataka i izvještaja dostavljenih od strane jedinica lokalne samouprave za 2024. godinu, Ministarstvo finansija je izvršilo analizu javne potrošnje na lokalnom nivou, kao i svih relevantnih pokazatelja finansijskog stanja lokalne samouprave, upoređujući ih sa podacima i pokazateljima iz 2023. godine.

2.1. Ostvareni primici

Ukupno ostvareni primici jedinica lokalne samouprave u 2024. godini iznosili su 593,76 mil. €, što je za 107,50 mil. € više u odnosu na ostvarene primitke u 2023. godini. Struktura primitaka je sljedeća:

- tekući prihodi (porezi, takse, naknade i ostali tekući prihodi) – 368,86 mil. € (62,12%),
- primici od prodaje imovine – 5,85 mil. € (0,99%),
- primici od otplate kredita i sredstva prenesena iz prethodne godine – 126,04 mil. € (21,11%),
- donacije i transferi – 91,16 mil. € (15,35%) i
- pozajmice i krediti – 1,85 mil. € (0,31%).

U narednoj tabeli dat je uporedni pregled ostvarenih primitaka budžeta svih jedinica lokalne samouprave za 2023. i 2024. godinu (po ekonomskoj klasifikaciji), iskazanih u mil. €:

Vrsta primitaka	2023	2024	Odstupanje u odnosu na 2023
Tekući prihodi	323.58	368.86	45.28
Porezi	223.51	251.33	27.82
Porez na dohodak fizičkih lica	84.10	102.47	18.37
Porez na nepokretnosti	92.69	96.22	3.53
Porez na promet nepokretnosti	24.83	25.83	1.00
Prerez porezu na dohodak fizičkih lica	21.89	26.81	4.92
Takse	4.35	5.37	1.02
Naknade	79.25	84.14	4.89
Naknada za korišćenje dobara od opšteg interesa	5.19	4.67	-0.52
Naknade za korišćenje prirodnih dobara	13.49	9.80	-3.69
Naknada za komunalno opremanje građevinskog zemljišta	50.82	58.94	8.12
Ostale naknade	9.75	10.73	0.98
Ostali prihodi	16.47	28.02	11.55
Primici od prodaje imovine	6.84	5.85	-0.99
Primici od otplate kredita i sredstva prenesena iz prethodne godine	80.51	126.04	45.53
Primici od otplate kredita	0.24	0.20	-0.04
Sredstva prenesena iz prethodne godine	80.27	127.61	47.34
Donacije i transferi	70.91	91.16	20.25
Donacije	7.87	13.18	5.31
Transferi	63.04	77.98	14.94
Transferi od ZZZ CG Fond za profes. rehabilitaciju	0.04	0.23	0.19
Transferi od budžeta Države	19.55	27.14	7.59
Transferi od Egalizacionog fonda	43.45	50.61	7.16
Pozajmice i krediti	4.42	1.85	-2.57
UKUPNI PRIMICI:	486.26	593.76	107.50

U odnosu na 2023. godinu, najveće povećanje evidentno je kod sredstava prenesenih iz prethodne godine koja su na početku 2024. godine za 45,53 mil. € veća u odnosu na početak 2023. godine. Prenesena sredstva se najvećim dijelom odnose na sredstva koja su namijenjena za realizaciju kapitalnih projekata. Osim navedenog, značajno su povećani prihodi od poreza na dohodak fizičkih lica i to za 18,37 mil. €. Izmijenjenim rješenjima u Zakonu o finansiranju lokalne samouprave ("Službeni list CG", br. 3/19, 86/22 i 5/24), koja su u primjeni od početka 2024. godine, smanjen je procenat ustupanja prihoda od poreza na dohodak fizičkih lica opštinama koje pripadaju Središnjem i Južnom regionu za 10% (sa 50% na 40%) i ova sredstva usmjeravaju se opštinama Sjevernog regiona i opštinama Tuzi i Zeta, na ime transfera iz budžeta Države - dotacije opštinama, po ključu utvrđenom Pravilnikom o načinu raspodjele sredstava opštinama na ime dotacija („Službeni list Crne Gore“, broj 15/24). Prema podacima Ministarstva finansija dotacije opštinama u 2024. godini su ostvarene u iznosu od 17,26 mil. €.

Izvršeni izdaci

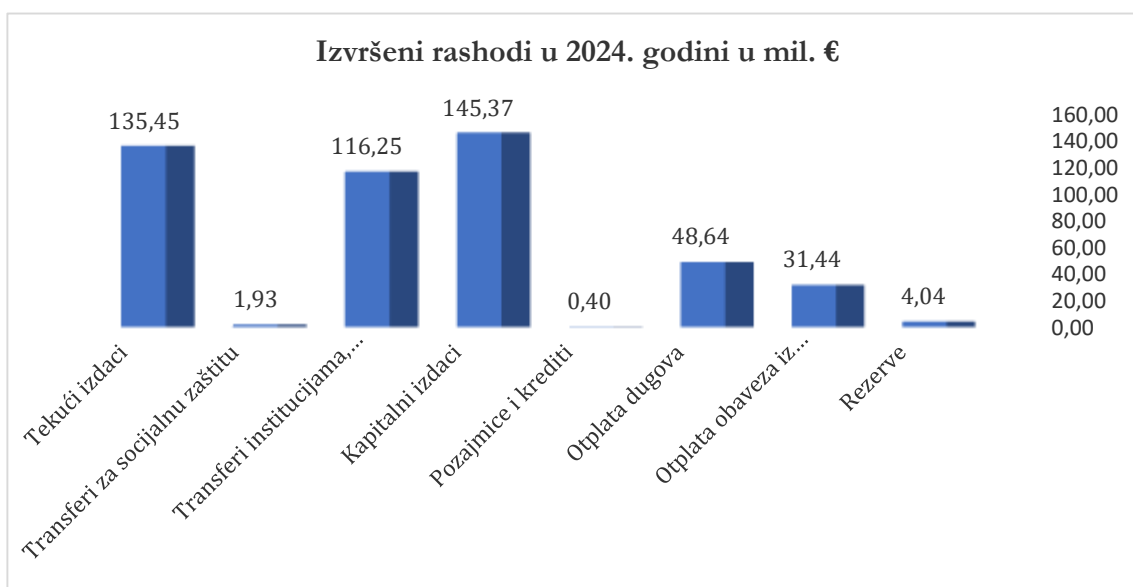
Izdaci budžeta svih jedinica lokalne samouprave u 2024. godini iznosili su 452,09 mil. € i u odnosu na 2023. godinu povećani su za 93,42 mil. €.

U narednoj tabeli dat je uporedni pregled izdataka budžeta svih jedinica lokalne samouprave, za 2023. i 2024. godinu (po ekonomskoj klasifikaciji), iskazanih u mil. €:

Vrsta izdatka	2023	2024	Odstupanje u odnosu na 2023
Tekući izdaci	212.12	253.63	41.51
Tekući izdaci	123.35	135.45	12.10
Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca	72.11	79.82	7.71
Ostala lična primanja	5.37	5.64	0.27
Rashodi za materijal	9.35	9.32	-0.03
Rashodi za usluge	11.39	13.46	2.07
Rashodi za tekuće održavanje	6.24	6.77	0.53
Kamate	3.14	2.95	-0.19
Renta	0.71	0.64	-0.07
Subvencije	4.63	5.90	1.13
Ostali izdaci	10.41	10.95	0.54
Transferi za socijalnu zaštitu	0.72	1.93	1.21
Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru	88.05	116.25	28.20
Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru	47.24	57.19	9.95
Ostali transferi	40.80	59.06	18.26
Kapitalni izdaci	98.24	145.37	47.13
Pozajmice i krediti	1.02	0.40	-0.62
Otplata dugova	44.48	48.65	4.17
Otplata duga	13.69	17.21	3.52
Otplata obaveza iz prethodnog perioda	30.79	31.44	0.65
Rezerve	2.81	4.04	1.23
UKUPNI IZDACI	358.67	452.09	93.42

Od ukupne potrošnje u 2024. godini na tekuće izdatke odnosi se 253,63 mil. €, koji su u odnosu na 2023. godinu povećani za 41,51 mil. €. Najveće povećanje u tekućim izdacima evidentno je kod izdataka koji se odnose na transfere institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru koji su u odnosu na uporedni period povećani za 28,20 mil. €. Takođe značajno su povećani i izdaci za bruto zarade i doprinose na teret poslodavca i to za 7,71 mil. €. Povećanja po navedenim osnovama uticala su na značajno povećanje tekuće potrošnje u 2024. godini.

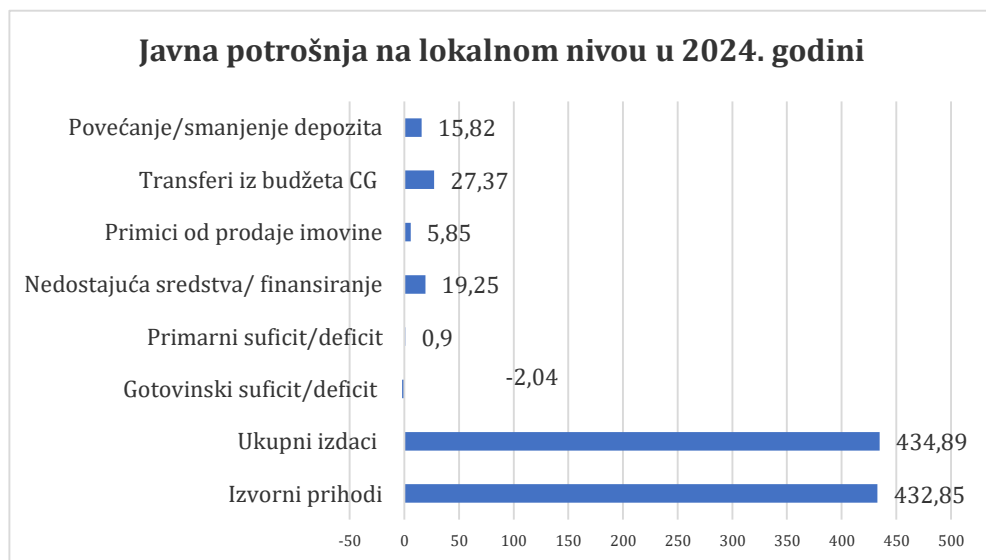
Na osnovu izvještaja jedinica lokalne samouprave, u odnosu na 2023. godinu, u 2024. godini najveće povećanje izdataka odnosi se na kapitalne izdatke, koji su povećani za 47,13 mil. €. Ovo povećanje rezultat je povećanih investicionih aktivnosti pojedinih jedinica lokalne samouprave, odnosno visokog stepena realizacije planiranih kapitalnih projekata.

3. Konsolidovani bilans javne potrošnje na lokalnom nivou 2023-2024. godine

Izvorni prihodi lokalne samouprave u 2024. godini su iznosili 432,85 mil. € dok su izdaci iznosili 434,89 mil. €. Ostvaren je deficit u iznosu od 2,04 mil. €. Ostvareni deficit u 2024. godini u odnosu na prethodnu godinu rezultat je promjene strukture izdataka, prije svega uvećanja kapitalnih izdataka i transfera institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru.

Naziv	2023		2024	
	mil. €	% BDP	mil. €	% BDP
Izvorni prihodi	374.91	5.48	432.85	5.80
Takse	4.35	0.06	5.37	0.07
Naknade	79.25	1.16	84.23	1.13
Ostali prihodi	16.47	0.24	27.92	0.37
Donacije i transferi	51.33	0.75	63.79	0.86
Ukupni izdaci	343.96	5.02	434.89	5.83
Tekući izdaci	123.35	1.80	135.45	1.82
Transferi za socijalnu zaštitu	0.72	0.01	1.93	0.03
Transferi institucijama, pojedincima nevladinom i javnom sektoru	88.05	1.29	116.25	1.56
Kapitalni izdaci	98.24	1.43	145.37	1.95
Pozajmice i krediti	0.00	0.00	0.4	0.01
Otplata garancija	0.00	0.00	0	0.00
Otplata obaveza iz prethodnog perioda	30.79	0.00	31.44	0.42
Rezerve	2.81	0.04	4.04	0.05
Gotovinski suficit/deficit	30.95	0.45	-2.04	-0.03
Korigovani suficit/deficit	30.95	0.45	-2.04	-0.03
Primarni suficit/deficit	34.09	0.50	0.9	0.01
Otplata duga	13.69	0.20	17.21	0.23
Otplata duga rezidentima	10.76	0.16	14.5	0.19
Otplata duga nerezidentima	2.94	0.04	2.7	0.04
Izdaci za kupovinu hartija od vrijednosti	0.00	0.00	0	0.00
Pozajmice i krediti	1.02	0.01	0.4	0.01
Nedostajuća sredstva	16.72	0.24	19.25	0.26
Finansiranje	-16.72	-0.24	-19.25	-0.26
Pozajmice i krediti iz domaćih izvora	2.98	0.04	0.86	0.01
Pozajmice i krediti iz inostranih izvora	1.44	0.02	1	0.01
Primici od prodaje imovine	6.84	0.10	5.85	0.08
Primici od otplate kredita	0.24	0.00	0.2	0.00
Transferi iz budžeta CG	19.55	0.29	27.37	0.37
Povećanje/smanjenje depozita	-47.77	-0.70	-15.82	-0.21

4. Stanje neizmirenih obaveza jedinica lokalne samouprave na dan 31.12.2023. i 31.12.2024. godine

Prema podacima koje su jedinice lokalne samouprave dostavile Ministarstvu finansija, ukupne neizmirene obaveze lokalne samouprave, na dan 31.12.2024. godine, iznosile su 68,41 mil. € i u odnosu na stanje neizmirenih obaveza na dan 31.12.2023. godine, smanjene su za 4,72 mil. €. Ovo smanjenje odnosi se uglavnom na obaveze po osnovu pozajmica i kredita.

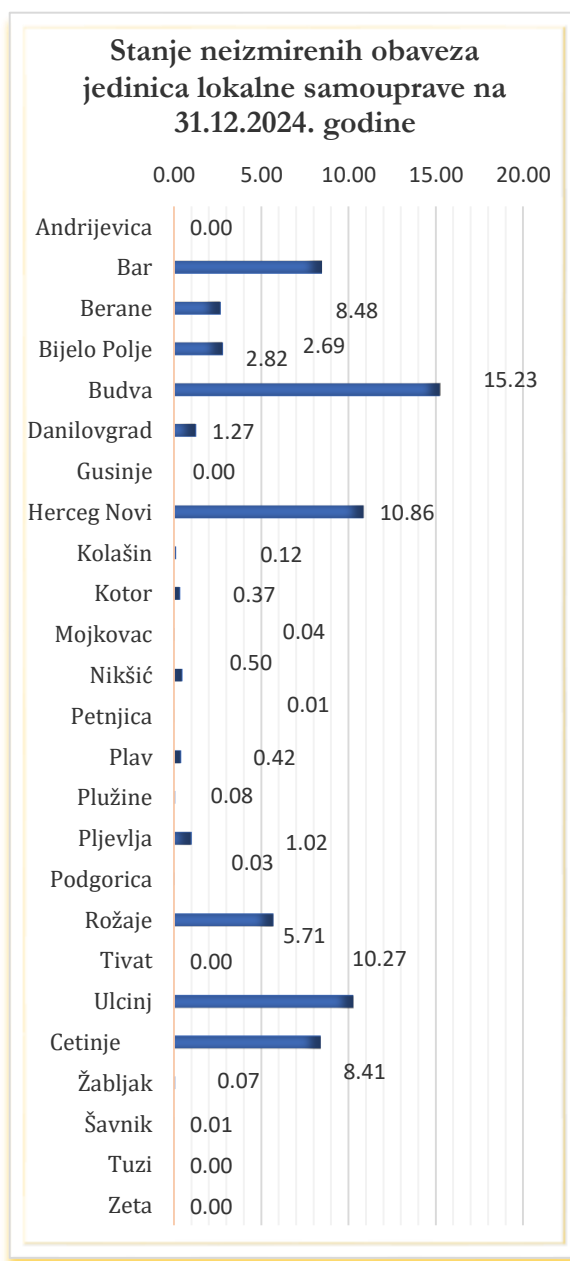
U narednoj tabeli data je struktura neizmirenih obaveza budžeta svih jedinica lokalne samouprave za 2023. i 2024. godinu, iskazanih u mil. €:

Vrsta neizmirene obaveze		Stanje neizmirenih obaveza opštine na dan 31.12.2023. godine u mil. €	Stanje neizmirenih obaveza opštine na dan 31.12.2024. godine u mil. €	Razlika u mil. €
I	Obaveze za tekuće rashode	23,20	20,37	-2,83
	Obaveze za bruto zarade i doprinose na teret poslodavca	14,11	12,62	-1,49
	Obaveze za ostala lična primanja	0,39	0,21	-0,18
	Obaveze za ostale tekuće rashode	8,70	7,54	-1,16
II	Obaveze po transferima za socijalnu zaštitu	0,00	0,11	0,11
III	Obaveze za transfere institucijama, pojedincima, NVO	2,00	1,57	-0,43
IV	Obaveze za kapitalne izdatke	1,58	1,20	-0,38
V	Obaveze po pozajmicama i kreditima	21,16	17,36	-3,80
a)	glavnica	20,86	16,30	-4,56
b)	kamata	0,30	1,06	0,76
VI	Obaveze po osnovu otplate dugova	24,08	26,26	2,18
VII	Obaveze po osnovu reprogramiranog poreskog duga	1,08	1,50	0,42
VIII	Obaveze iz rezervi	0,03	0,04	0,01
UKUPNE NEIZMIRENE OBAVEZE (I+II+III+IV+V+VI)		73,13	68,41	-4,72

U strukturi neizmirenih obaveza najveće učešće imaju neizmirene obaveze po pozajmicama i kreditima i po osnovu otplate dugova koje se najvećim dijelom odnose na neizmirene obaveze prema državi po osnovu transfernih zajmova. Značajan dio neizmirenih obaveza se odnosi na neplaćene obaveze po osnovu poreza i doprinosa na zarade zaposlenih.

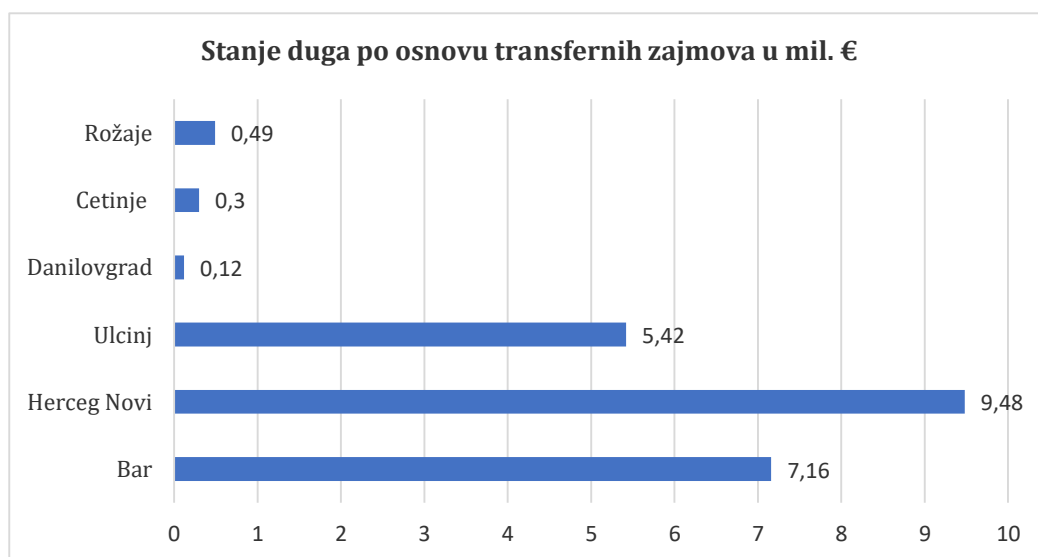
U sledećoj tabeli dat je pregled ukupnih neizmirenih obaveza po jedinicama lokalne samouprave na dan 31.12.2024. godine:

2024. godina	
jedinica lokalne samouprave	neizmirene obaveze u mil. €
Andrijevića	0,00
Bar	8,48
Berane	2,69
Bijelo Polje	2,82
Budva	15,23
Danilovgrad	1,27
Gusinje	0,00
Herceg Novi	10,86
Kolašin	0,12
Kotor	0,37
Mojkovac	0,04
Nikšić	0,50
Petnjica	0,01
Plav	0,42
Plužine	0,08
Pljevlja	1,02
Podgorica	0,03
Rožaje	5,71
Tivat	0,00
Ulcinj	10,27
Cetinje	8,41
Žabljak	0,07
Šavnik	0,01
Tuzi	0,00
Zeta	0,00
Ukupno	68,41

Neizmirene obaveze prema državi po osnovu transfernih zajmova

Stanje neizmirenih obaveza po osnovu transfernih zajmova na 31.12.2024.	
jedinica lokalne samouprave	iznos u mil. €
Bar	7,16
Herceg Novi	9,48
Ulcinj	5,42
Danilovgrad	0,12
Cetinje	0,30
Rožaje	0,49
UKUPNO	22,97

5. Stanje poreskog duga jedinica lokalne samouprave i javnih ustanova i privrednih društava, čiji je osnivač jedinica lokalne samouprave, na dan 31.12.2024. godine

Poreski dug (tekući i reprogramirani) jedinica lokalne samouprave i javnih ustanova i privrednih društava čiji je osnivač jedinica lokalne samouprave po osnovu poreza i doprinosa na zarade zaposlenih, na dan 31.12.2024. godine, iznosio je 122,30 mil. €. Od navedenog iznosa, na reprogramirani poreski dug iz 2015. godine odnosi se 49,24 mil. €, na reprogramirani poreski dug iz 2022. godine 9,06 mil. €, a na tekući poreski dug 63,99 mil. €.

Reprogramirani dug se odnosi na dug organa lokalne uprave, javnih ustanova i privrednih društava čiji je osnivač opština.

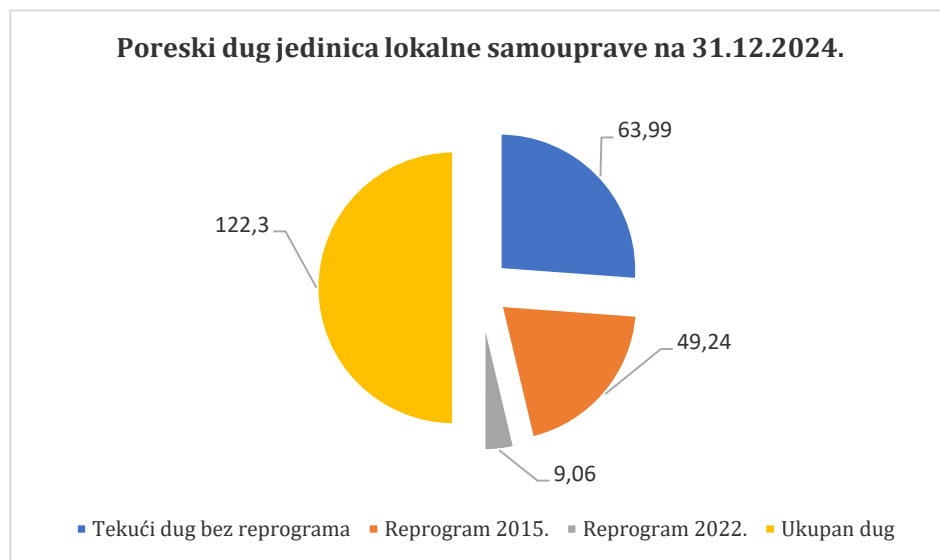
Međutim, u poslednjim godinama, kod pojedinih opština nastao je novi dug po osnovu tekućih obaveza za poreze i doprinose na zarade zaposlenih.

U sljedećem tabelarnom pregledu dat je iznos tekućeg i ukupnog reprogramiranog poreskog duga (iz 2015. i 2022. godine), po jedinicama lokalne samouprave koji uključuje i dug javnih ustanova i privrednih društava čiji je osnivač jedinica lokalne samouprave:

OPŠTINA	TEKUĆI DUG	DUG PO REPROGRAMU IZ 2015.GODINE	DUG PO REPROGRAMU IZ 2022. GODINE	UKUPAN DUG
ANDRIJEVICA	0.07	0.25	0.00	0.32
BAR	0.94	0.00	0.23	1.17
BERANE	12.52	5.99	0.29	18.80
BIJELO POLJE	4.34	5.52	1.38	11.24
BUDVA	0.66	0.00	0.03	0.69
CETINJE	12.66	7.02	1.55	21.23
DANILOVGRAD	1.09	2.70	0.67	4.46
GUSINJE	0.01	0.00	0.00	0.01
HERCEG NOVI	0.07	0.00	0.30	0.37
KOLAŠIN	0.21	1.73	0.00	1.95
KOTOR	0.07	0.00	0.00	0.07
MOJKOVAC	0.29	0.52	0.77	1.58
NIKŠIĆ	3.19	11.15	0.37	14.71
PETNJICA	0.00	0.00	0.00	0.00
PLAV	1.73	1.96	0.08	3.77
PLUŽINE	0.00	0.00	0.00	0.00
PLJEVLJA	3.25	6.82	2.03	12.10
PODGORICA	4.56	0.00	0.24	4.80
ROŽAJE	10.18	0.88	0.00	11.06
ŠAVNIK	0.07	0.37	0.00	0.45
TIVAT	0.00	0.00	0.00	0.00
TUZI	0.00	0.00	0.01	0.01
ULCINJ	7.91	3.78	1.01	12.70
ZETA	0.00	0.00	0.00	0.00
ŽABLJAK	0.17	0.53	0.12	0.82
UKUPNO	63.99	49.24	9.06	122.30

Izvor: Poreska uprava

Od iznosa ukupnog reprogramiranog duga iz 2015. godine i 2022. godine, prikazanog u tabeli, na **dospjeli neplaćeni reprogramirani dug** iz 2015. godine odnosi se 1,66 mil.€ a iz 2022. godine 2,99 mil.€.

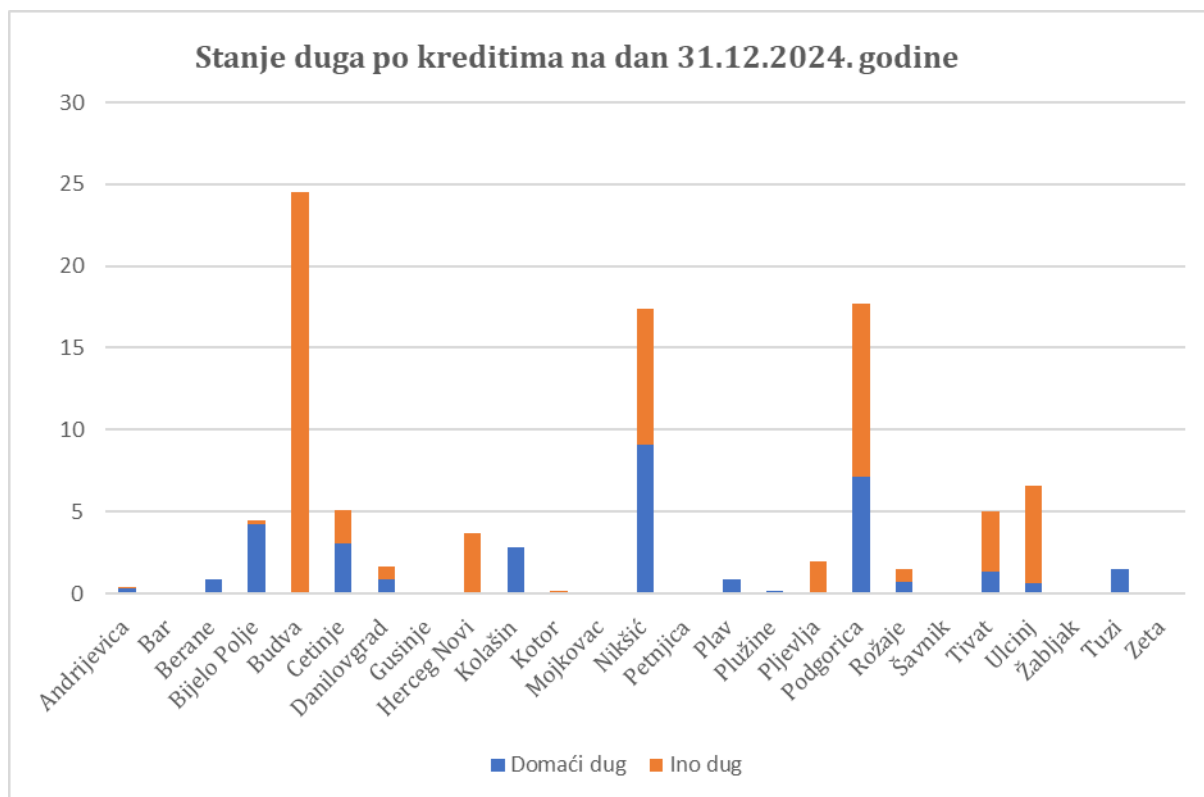
6. Stanje duga jedinica lokalne samouprave na dan 31.12.2024. godine

a. Stanje duga po kreditima

Prema podacima koje su jedinice lokalne samouprave dostavile Ministarstvu finansija, dug po kreditima jedinica lokalne samouprave na dan 31.12.2024. godine iznosi 96,17 mil. €, od čega se na domaći dug odnosi 33,56 mil. €, a na inostrani dug 62,22 mil. €.

Jedinica lokalne samouprave	Domaći dug	Ino dug	Ukupno
Andrijevića	0.31	0.08	0.39
Bar	0.09	0.00	0.09
Berane	0.83	0.00	0.83
Bijelo Polje	4.25	0.19	4.43
Budva	0.00	24.52	24.52
Cetinje	3.08	1.97	5.05
Danilovgrad	0.84	0.83	1.67
Gusinje	0.04	0.00	0.04
Herceg Novi	0.00	3.65	3.65
Kolašin	2.83	0.00	2.83
Kotor	0.00	0.17	0.17
Mojkovac	0.00	0.00	0.00
Nikšić	9.07	8.30	17.37
Petnjica	0.00	0.00	0.00
Plav	0.87	0.00	0.87
Plužine	0.13	0.00	0.13
Pljevlja	0.00	1.94	1.94
Podgorica	7.12	10.58	17.69
Rožaje	0.72	0.75	1.47
Šavnik	0.00	0.00	0.00
Tivat	1.32	3.66	4.98
Ulcinj	0.59	5.99	6.58
Žabljak	0.00	0.00	0.00
Tuzi	1.47	0.00	1.47
Zeta	0.00	0.00	0.00
UKUPNO	33.56	62.62	96.17

Izvor: Direktorat za javni dug, Ministarstvo finansija

b. Stanje duga po osnovu uzetih pozajmica iz Egalizacionog fonda

Dug po osnovu pozajmica iz sredstava Egalizacionog fonda na dan 31.12.2024. godine je iznosio 0,30 mil. € i to:

- Opština Danilovgrad – 0,26 mil. € i
- Opština Gusinje – 0,04 mil. €.

c. Stanje duga po osnovu sredstava povučenih iz Fonda za podršku jedinicama lokalne samouprave za predfinansiranje donatorskih projekata

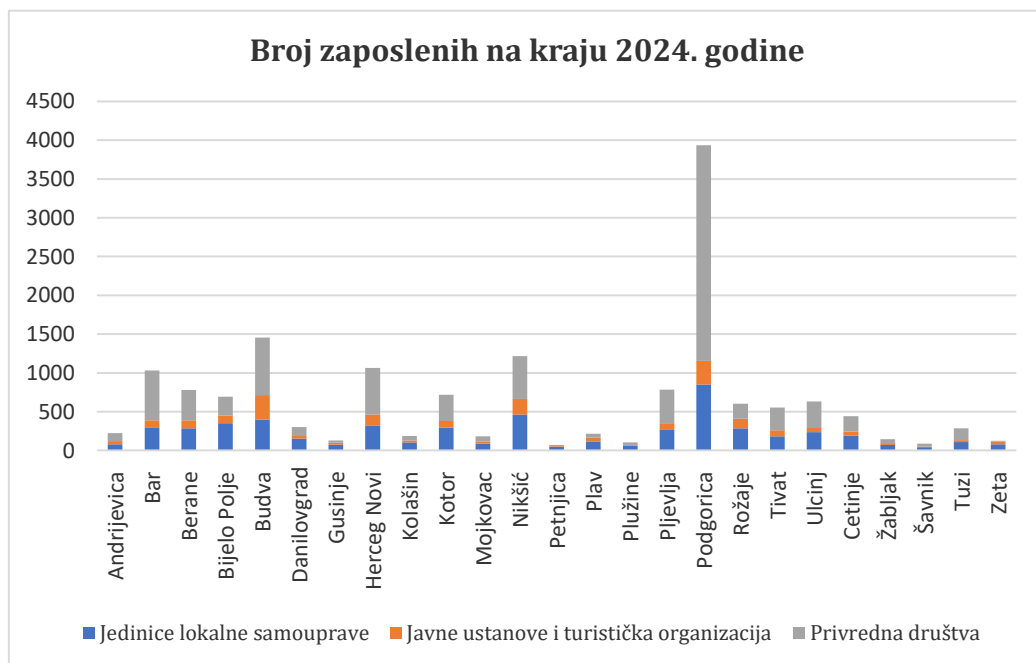
Dug po osnovu povučenih sredstava iz Fonda za podršku jedinicama lokalne samouprave za predfinansiranje donatorskih projekata na dan 31.12.2024. godine iznosio je 0,28 mil. € i to:

- Opština Bijelo Polje 0,10 mil. €
- Opština Bar 0,09 mil. €
- Opština Ulcinj 0,05 mil. €
- Opština Tuzi 0,04 mil. €.

BROJ ZAPOSLENIH NA LOKALNOM NIVOU

U tabeli koja slijedi prikazan je broj zaposlenih (na neodređeno i određeno vrijeme) u lokalnim samoupravama, uključujući javne ustanove, privredna društva i turističke organizacije, a čiji su osnivači jedinice lokalne samouprave, na dan 31.12.2024. godine (prema podacima iz izvještaja jedinica lokalne samouprave dostavljenih Ministarstvu finansija):

BROJ ZAPOSLENIH NA DAN 31.12.2024.				
Opština	Jedinice lokalne samouprave	Javne ustanove i turistička organizacija	Privredna društva	Ukupno 2024
Andrijevića	81	39	106	226
Bar	297	90	645	1.032
Berane	286	101	394	781
Bijelo Polje	353	97	243	693
Budva	398	315	742	1.455
Danilovgrad	153	33	117	303
Gusinje	77	25	27	129
Herceg Novi	322	143	601	1.066
Kolašin	104	24	59	187
Kotor	294	88	337	719
Mojkovac	89	29	67	185
Nikšić	462	204	550	1.216
Petnjica	49	8	16	73
Plav	118	49	51	218
Plužine	65	8	33	106
Pljevlja	266	84	435	785
Podgorica	850	307	2.779	3.936
Rožaje	284	126	193	603
Tivat	183	77	292	552
Ulcinj	237	53	342	632
Cetinje	192	53	198	443
Žabljak	70	13	62	145
Šavnik	41	10	37	88
Tuzi	110	24	152	286
Zeta	82	31	12	125
U K U P N O	5.463	2.031	8.490	15.984

Izvor: Jedinice lokalne samouprave